

FILIPÓS MACĀRĀRĒ Pablo jóaripũ

Ãñuduticorigue

¹ Yũũ Pablo, teero biiri Timoteo múã Cõamacũrẽ padeorá Filipoꝑũ niirãrẽ ãñudutia. Ʋsã Jesucristore padecotera múãrẽ niipetira cãũmena niirãrẽ, múãrẽ sũonírãrẽ,* teero biiri cúãrẽ tiiápuracãrẽ† jóaa.

² Múãrẽ Cõamacũ marĩ Pacũ, Jesucristo marĩ Ōpũ ãñuré ticoaro; ãñurõ niirecãtiri tiiáro.

Jesuré padeoráre Pablo sãĩbosárigue

³ Yũũ múãrẽ wãcũrecõrõ yũũ Ōpũ Cõamacũrẽ usenire ticoa. ⁴⁻⁵ Sicato múã padeonũcãrito, tée atitõꝑũcãrẽ ãñuré queti maquẽmena múã yũũre tiiárua. Teero tiigú, yũũ sãĩrecõrõ múã niipetirare useniremena sãĩbosárucua. ⁶ Múã Jesuré padeonũcãrĩ, Cõamacũ múãrẽ ãñurõ tiigú, wasorí tiirígũ niiwĩ. Yũũ ateré masiã: Teero múãrẽ wasomũãnũcãrĩ tiigúdaqui, tée Jesucristo pũtũaatiripũ. ⁷ Múã niipetirare yũũ teero wãcũpadeori, ãñuniã. Yũũ múãrẽ maĩjígũ, teero wãcũã. Cõamacũ marĩrẽ sĩcãrĩbĩro tiiápurigu niiwĩ. Yũũ peresuwiipũ duiiri, teero tiiápurigu niiwĩ. Teero biiri yũũ queti beserĩ basoca pũtopũ niirĩ, ãpẽrã Jesuyé quetire ñãñarõ jĩĩdũgari, “diamacãrã niĩã” jĩĩ yũũ wederi, teerora tiiápurigu

* **1:1** Pecasãyemena: obispos. † **1:1** Pecasãyemena: diáconos.

niiwĩ. ⁸ Cõamacũ yuu múãrẽ bayiró maĩrére masĩqui. Jesucristo cũũ múãrẽ maĩrõbirora yuucã maĩã. ⁹ Yuu Cõamacũrẽ múãye maquẽrẽ sãĩgũ, “cãmerĩ maĩnemõãrõ” jĩĩã. “Masĩrémena cũã maĩrére ãñoãrõ” jĩĩã. ¹⁰ Teero maĩrã, ãñurére besemasĩadacu. Cristo putuatiiri, ñañaré manirã, wapa cuohéra buajeánoadacu. ¹¹ Jesucristo múãrẽ ãñurére tiirucúra niirĩ tiiáro. Basocá múã teero tiiri ññarã, Cõamacũrẽ “ãñunetõjõãĩ” jĩĩadacua.

Yuu catigũja, Cristomena niiã

¹² Yãa wederabiro niirã, ateré múãrẽ masĩrĩ boogã: Yuure wáaremena ãñuré queti nemorõ sesajõãã. ¹³ Teero tiirã, niipetira romanuã õpũye wiseripu coterĩ basoca “cũũ Cristoyere wederé wapa peresuwiipu niirĩ” jĩĩya. Æpẽrã ãnopũ niirãcã teeré masĩya. ¹⁴ Paũ Jesuré padeorã yuu peresuwiipu duirére tuojĩrã, marĩ Õpũrẽ padeo-tutúanemocua. Teero tiirã, Cõamacũye quetire cuiro manirõ, wãcũtutuaremena wedecua.

¹⁵ Siquẽrã yuure ññatutira, yuure netõnucãdũgara, Cristoyere wedeayira. Æpẽrãpé ãñurõ tiidũgáremena cũũyere wedeayira. ¹⁶⁻¹⁷ Cũãjã yuure maĩya. Ateré masĩya: Cõamacũ yuure ãno cũũrigu niiwĩ, ãñuré queti “diamacũrã niiã” jĩĩ wedearo jĩĩgũ. Yuure ññatutirape yuu nemorõ niidũgara, Cristoyere wedeayira. Basocã padeoáro jĩĩrã mee buecua. Yuu peresuwiipu duiiri, yuure ññarõ wãcũrĩ tiidũgára tiicúa. ¹⁸ Æñujãadacu. Yuure ññarõ tiidũgápacara, o apeyé diamacũ maquẽrẽ wededũgara, Cristoyerena wedecua. Cũũye maquẽrẽ wederi tuogũ, useniã.

Teero ɥsenirucujãgũdacu. ¹⁹ Ateré masĩjĩgũ, ɥseniã: Múã sãĩbosãremena, teero biiri Espiritu Santo Jesucristo ticorigɥ ɥɥare tiápuremena niipetire ɥɥare wáare añurõ yapacutíadacu. ²⁰ ɥɥɥ Jesucristoyere wedehegɥ, bobobócu. Biirope booa: Cuiro manirõ, tutuaremena cãũyere wederucudɥgaga. ɥɥɥ tiirucúrobirora tiidɥgága. Teero tiigú, mecütígãrẽ, too síropucãrẽ ɥɥɥ catigɥ o diagɥ, ɥɥɥ tiirémèna “Cristo añuniĩ” jĩĩrĩ tiigúdacu. ²¹ ɥɥɥ catigɥja, Cristomena niĩã; cãũyere tiirucujãgũdacu. Diari, añuãdacu ɥɥare; cãũmena niirucujãgũdacu. ²² ɥɥɥ catirí bɥrecori dɥsarí, Cristoye maquẽrẽ pademasĩã ména. Teero tiigú, ɥɥɥ diari, o ɥɥɥ catiri, ¿deerope tiigúdari? jĩĩmasĩriga. ²³ Ate pɥawãmé beseri, wisió niĩã. Ateré wãcũsɥguea: Diadɥgaga Cristomena niigũdɥ. ɥɥɥre nemorõ añuãdacu. ²⁴ Too síro ateré wãcũã: ɥɥɥ catigɥpe, múãrẽ nemorõ tiápugudacu. ²⁵ Teero tiigú, “diaria ména” jĩĩ wãcũgũ, catigudacu, múã niipetirare tiápugudɥ. Múã ɥɥɥ tiápuremena jõõpemena nemorõ padeó, ɥseniãdacu. ²⁶ ɥɥɥ múãmena niirĩ sũcã, múã Jesucristore bayiró ɥsenire ticoadacu.

²⁷ Ateré añurõ tɥoyá: Cristoye queti añuré queti jĩĩrõbirora tiirécutiya. Múã teero tiirí, ɥɥɥ múã puto o aperopú niigũ, atequetiré tɥodɥgáa: Filipos macãrã sĩcãrĩbíro padeorá tiáyira; sĩcãrĩbíro añuré quetire padeorére “diamacũ maquẽ niĩã” jĩĩ wedera tiáyira; ²⁸ “cũãrẽ cãmotárare cuiriayira” jĩĩrẽ quetire tɥodɥgáa. Múã teero tiirí, múãrẽ cãmotára pecamepɥ wáaadarere tɥomasĩãdacu; múã Cõãmacũ netõnéãdara niirépere ãĩnamasĩãdacu.

Cõãmacũ cããrẽ teeré masĩrĩ tiiquí. ²⁹ Cõãmacũ múãrẽ ãñurõ tiirígũ niiwĩ. Cũũ ãñurõ tiirémēna p̃uaró cũũrigũ niiwĩ. Sicaró ate niiã: Múã Cristore padeocú. Aperó ate niiã: Múã Cristore padeoré wapa ñañarõ netõãdacu. ³⁰ Múã Jesuré padeoré wapa yũũ tiiróbiro ñañarõ netõãyiro. Yũũ ñañarõ netõrĩ, múã ññawũ. Teerora sũcã mecátigã yũũre wáarecãrẽ t̃ocú.

2

Jesucristo tiiróbiro tiidutírigue

¹ Cristo múãrẽ wãcũtutuari tiiquí; cũũ múãrẽ maĩjĩgũ, ãñurõ yeeripũnac̃tira niirĩ tiiquí; Espíritu Santo múãmena niiqui; Cristo múãrẽ maĩgũ, bóaneõ ññaqui. ² Teero tiirã, múã tiiréc̃tiremēna yũũre bayiró ãsenigũ niirĩ tiiyã. Ateré tiiréc̃tíyia: ãñurõ t̃omasĩrã niĩña; cãmerĩ maĩñã; s̃ic̃p̃õna tiiróbiro niirec̃tíyia; s̃ic̃ãrĩbíro wãcũña. ³ Múãye dícre boosãrijãña; “ãp̃erã nemorõ niiã” jĩĩ wãcũrijãña. Teero wãcũrõno tiirã, ãp̃erã múã nemorõ tiimasĩrere wãcũ, cããrẽ ãñurõ tiiyã. ⁴ Múãye maquẽ dícre “ãñurõ wáaaro” jĩĩ wãcũrijãña. ãp̃erãcãrẽ “ãñurõ wáaaro” jĩĩrã, tiápuya.

⁵ Múã Jesucristo wãcũrirobirora wãcũña:

⁶ Cũũ Cõãmacũ niirec̃tirere с̃nopacũ,
atibárecopũ jeagũ, “yũũ ãmũãsepũ niigũ
niirec̃tirere duurícu” jĩĩ wãcũriyigũ.

⁷ Teero jĩĩrõno tiigũ, cũũ booró cũũ õpũ niirere du-
ujã,

padecotegũ tiiróbiro wáayigũ.

Marĩ tiiróbirora bauáyigũ.

8 Teero tiigú, atibúrecopu niigú, “yuu booró tiiría” jĩĩ wãcũrucuyigu.

Cũũrẽ sĩađugári, “Cõãmacũ booró tiigúda” jĩĩyigu.
Curusapu boboro netõ, diapacu, netõncãriyigu.

9 Cũũ teero tiiré wapa Cõãmacũ cũũrẽ niipetira sotoapu dutigũđare cũũrigũ niiwĩ.

Cõãmacũ cũũrẽ uputí maquẽ wãmerẽ ticoyigu.

10 Teero tiirá, niipetira ãmũãsepũ niirã, ditapu niirã, dita docapu niirã

Jesús wãmerẽ tũorã, cũũ díamacũpu ñicãcoberimena jeacũmuãdacua.

11 Teero biiri niipetira biiro jĩĩãdacua: “Jesucristo niipetira Ôpũ niĩ”.

Teero jĩĩrã, Cõãmacũ Jesús Pacure “ãñunetõjõãĩ” jĩĩrã tiĩãdacua.

Jesuré padeorã sĩawõcore tiirõbiro niĩya

12 Teero tiirã, yuu maĩrã, yuu múãmena niirĩ, ãñurõ yuurã niiwũ. Mecũtígãrẽ yuu aperopú niirĩ, nemorõ teeré tiiyã. Múã netõnénorira niĩã. Teero tiirã, Cõãmacũrẽ cuiremena ññaña, cũũrẽ netõncãrĩ jĩĩrã. Cũũ múãrẽ “ãñurõ tiirécũtira niĩya” jĩĩrĩ tũodugãra, ãñurõ tiiyapácũtiya.

13 Cõãmacũ múãrẽ cũũ booré ãñuróre tiidugári tiiquí. Cũũrã múãrẽ tiĩápuqui, cũũ boorére peotĩmasĩãrõ jĩĩgũ. Teero tiirĩ booquí.

14 Niipetire apeyenórẽ tiirã, cúaro manirõ, ññañarõ jĩĩrõ manirõ tiiyã. 15 Teero tiirã, ññañaré tiirĩrirabiro ññañaré tiihéra niĩãdacu. Atibúreco macãrã ññañaré tiirã, ãñurõ tiirére boohéra watoapu múã Cõãmacũ põna ññañaré manirã niĩã. Múã ãñurõ tiirémãna sĩawõcore tiirõbiro cũũrẽ diamacũ tiirére ãñoñã. 16 Teero biiri cũũrẽ catiré petihére ticoré

quetire wedeya. Múã teero tiirí, Cristo p̄tuaatiri b̄ureco jeari, ȳu bayiró useniḡudacu. “Bári peti Filipos macārārē bueriyu”, j̄ĩmas̄iḡudacu. ¹⁷ Basocá múārē ñañarō tiipacári, múã Jesuré padeorucúayiro. Múã padeoré Cõamacūrē añuré ticoré tiiróbiro niiã. Ȳu Jesuyére wederé wapa s̄ĩábocua. Ȳuare s̄ĩārĩ, yée díi múã Cõamacūrē añuré ticoré sotoa vino p̄lopeore tiiróbiro niiãdacu. Teero tiipacári, ȳu useniḡudacu. Múãcã useniapuya. ¹⁸ Múãcã ȳu tiiróbirora usenirō booa. Ȳuare s̄ĩapacári, ȳumena useniña.

Timoteo, Epafroditoye maquẽ

¹⁹ Marĩ Õpũ Jesús boorí, máata Timoteore múã p̄top̄u ticocoḡuda, múãye quetire t̄hogú, useniḡuda j̄ĩḡã. ²⁰ Timoteo dícu ȳu tiiróbiro wácũĩ; cũũ ȳu tiiróbiro múārē añurō wáari boogú, bayiró wácũrecutii. ²¹ ãpērã cúãye dícuare wácũrecuticua; Jesucristoyepere wácũrecutiricua. ²² Múãpeja Timoteo diamacú tiirére mas̄itoacu. S̄ĩcũ cũũ pac̄mena padegú tiiróbiro ȳuare añuré quetire bueapurucui. ²³ Teero tiigú, ȳuare wáadarere ȳu mas̄ĩari siro, cũũrē múã p̄top̄u ticocoḡuda. ²⁴ Marĩ Õpũ ȳuare wácũtutuari ticorémena ateré j̄ĩã: Ȳucã máata múã p̄top̄u wáaḡudacu.

²⁵ “Múã p̄top̄u ȳu baibiro biigú Epafroditore ticocoro booa”, j̄ĩ wácũã ȳu. Múã basiro ȳuare tiiapudutira, cũũrē ticocorira niuwã. Cũũ ȳu menamacũ, ȳuare bueapuḡu, surara ñañarō netõrõbirora ȳumena ñañarō netõgú niĩ. ²⁶ Cũũ múārē bayiró ññadugai. Cũũ diarecutire quetire múã mas̄ĩrĩ t̄hogú, bayiró wácũrecutiwi.

27 Diamacúrã niiã: Bayiró peti wáawi. Diaré p̄top̄u niwĩ. Cũũ bayiró diarecutipacari, Cõãmacũ bóaneõ ñhawĩ. Cũũ dícare bóaneõ ñariwi; yũucãrẽ bóaneõ ñhawĩ, yũure nemorõ boorituari jĩgũ. 28 Múã cũũrẽ ñnarã, useniãdacu. Teero tiigú, cũũrẽ boyeromena ticocodugaa. Múã usenire quetire tuogú, yũucã usenigũdacu. 29 Teero tiirã, useniremena cũũrẽ bocaya. Marĩ Òp̄rẽ padeorãre bocaribirora cũũrẽ bocaya. Niipetira cũũ tiiróbiro niirãrẽ quioníremena ññaña. 30 Cũũ Cristoyere padecotegũ niijĩgũ, diajõãmiwĩ. Diaró p̄to niipacu, múã tiiāpuboriguere yũure tiiāpuwi.

3

Biuro niirecutiro booa

1 Yáa wedera, mecãtígãrẽ múã marĩ Òp̄ãmena niijĩrã, useniña. Yũũ too sũguero wederiguere wedenemorĩ, yũure potocõria. Yũũ wedenemorĩ, múãrẽ tiiāpucu. 2 Ññaré tiirãre cuiya. Cũãrẽ “díayia cúara tiiróbiro niíya” jĩã yũũ. “Cõnerígũ yapa macã caseróre widecõãña, catiré petihére bũãáro jĩrã”, jĩíya. 3 Maríye òp̄ũrĩrẽ tiiré marĩrẽ ãñurãrã niirĩ tiiría. Teero widecõãrõno tiirã, Espíritu Santo tiiāpuremena Cõãmacũrẽ ãñurõ padeóa. Teero biiri Jesucristo marĩrẽ tiibosárere “ãñunetõjõãre niiã” jĩ wedea. Teeré tiirã niijĩrã, Cõãmacũ ññacorop̄u widecõãnorira peti tiiróbiro niiã; cũũyara diamacú niiã. 4 Marĩ tiirém̄ena marĩ Cõãmacũ ññacorop̄u ãñurãrã niimasĩãtã, yũũ ãñugúrã niibojiyu cũũ ññacorop̄u. Yũũ ãp̄erã nemorõ tii netõnucãmiwũ. 5 Ate niiã yé queti: Ocho bũrecori yũũ bauári siro, yũure widecõãrira niiwã. Yũũ Israelya p̄õna macũ

niiã. Benjamínya põna macũ niiã. Yũũ pacusũmũã hebreoa niuwã. Teero tiigú, yũũ hebreoayũ peti niiã. Moisére dutiré cũũriguere tiipetígũda jĩgũ, fariseo basocũ wáawũ. ⁶ Cõãmacũ Ìñacoropũ tee dutirére bayiró tiipetídgagũ, Jesuré padeorí põna macãrãrẽ sããdgágũ, nũũnũrucúwũ. Tee dutirére añũrõ tiigú niirĩ, sĩcũ yũũre “tee dutirére añũrõ tiirí” jĩgũno maniwĩ. ⁷ Too sũgueropũ yũũ tiirécũtirigue yũũre wapapacá niimiwã. Mecãtígãrẽ yũũ Jesucristore padeogú niijĩgũ, “niipetire too sũgueropũ yũũ tiirígue wapamaníã” jĩĩ tũgueñaã. ⁸ Yũũ cũomírigue nemorõ yũũ Õpũ Jesucristore masíre wapacũtínemoã. Jesucristore padeoré wapa niipetire too sũgueropũ yũũ tiiríguere apeyenó marĩ boohérere cõãrã tiiróbiro cõãwã. Jesucristo yũũ Õpũrẽ cũodũgágũ, teero tiiwá. ⁹ Yũũ cũãmena niidũgaga. Moisére dutiré cũũriguere tiirígue wapa Cõãmacũmena niimasĩria; Cristore padeoré wapape cũãmena niimasĩã. Cristore padeorémena dícu Cõãmacũ basocãre “añũrãrã niĩya” jĩĩ Ìñaqui. ¹⁰ Ateré boogá: Cristore añũrõ masĩdũgaga. Cõãmacũ cãũ tutuaremena Cristore masõrigũ niiwĩ; yũũ tee tutuarere masĩdũgaga. Cristo ñãñarõ netõ, diariborora yũũcã ñãñarõ netõ tũgueñadũgaga. ¹¹ Teero tiigú, yũũcã diarira masãmũããdarobirora masãmũãdũgaga.

Marĩ añũrõ peotídũgara, wãcũtutuario booa

¹² Tee yũũ boorére “tiipetítoawũ” jĩgũ mee tiia. Niipetirere diamacú tiiría ména. Teero tiirípacũ, Jesucristo tiiróbiro niidũgagũ, tutuaromena

cũũyere tiirucúa. Cũũ yũũre beserigu niĩwĩ, teero tiáro jĩĩgũ. ¹³ Yáa wedera, “yũũ Jesucristobiro tiipetía” jĩĩria. Biirope tiia: Too sũguero yũũ tiirucúriguere wãcũria; yũũ Õpũ “¿deero tiirí booi yũũre?” jĩĩgũ, bayiró cãũyere tiirucújãã. ¹⁴ Añurõ peotídugaga, Cõãmacũ yũũre cãũ “ticogũda” jĩĩriguere ñeegũda jĩĩgũ. Marĩ Jesucristomena niirãrẽ teeré ticogũdaqui.

¹⁵ Niipetira Jesuré padeotutúarano yũũ jĩĩãriobirora wãcũrõ booa. Múã merẽã wãcũrĩ, Cõãmacũ múãrẽ diamacú wãcũrĩ tiigũdaqui. ¹⁶ Cõãmacũ marĩrẽ tũomasĩre ticoró jeatuaro diamacú tiirécutiro booa.

¹⁷ Yáa wedera, yũũ tiirére ãñurõ ññacũña. Æpẽrãrẽ ãsã tiiróbiro tiirácãrẽ ññacũña. ¹⁸ Too sũgueropũ pee múãrẽ wedetoawũ. Utirémema jĩĩnemogũda sũcã. Paũ “Cristore padeóa” jĩĩpacara, cãũrẽ ññatutira tiiróbiro niĩya. Cũã cãũ curusapũ diabolosariguere boohérabiro niĩya. ¹⁹ Cũã too síropũre pecamerũ yapacutíadacua. Cõãmacũ boorére tiidugáripacara, cãã booré dícare tiidugáya. Bobooro tiirére boboró manirõ “tiijããwũ yũũja” jĩĩ wedeeya. Atibúreco maquẽ dícare wãcũũya. ²⁰ Marĩpeja ãmũãsepũ wáari basoca niĩã. Toopú mariya macã peti niicu. Marĩrẽ netõnégũ ãmũãsepũ niigú putũaatiadare yuera tiia. Cũũrã marĩ Õpũ Jesucristo niĩ. ²¹ Cũũ putũaatigu, marĩye õpũũrĩ búri niirére wasogũdaqui. Waso, cãũya õpũũ ãñurĩ õpũũ tiiróbiro tiigũdaqui. Cũũ niipetirere cãũ docapũ putũári tiimasĩqui. Teerora cãũ tutuaromena marĩcãrẽ wasorĩ tiigũdaqui.

4

Jesucristomena usenirucudutire

¹ Teero tiirá, yáa wedera yuu maĩrã, yuu múãrẽ wedearirobirora marĩ Õpũrẽ padeorucujãña. Múãrẽ ñnadugaga. Múã yuure usenirĩ tiirá niiã. Yuu múã padeorẽre ãpẽrãrẽ useniremena wedea.

² Evodiare, Síntiquere ateré jĩã: “Múã marĩ Õpũrẽ padeorá numiã nijĩrã, múã cãmerĩ ñnadugaherere duujãña; ãñurõ niirecutiya”, jĩã. ³ Mũu yuu menamacũ, cúãrẽ tiápuya, ãñurõ niirecutiaro jĩngũ. Cúãcã ñañarõ netõpacára, ãñuré quetire yuu, Clemente, teero biiri ãpẽrãména wedewa. Catiré petihérere cuorá wãmerẽ jóaturipũpu cúã wãmerẽ jóatunocu.

⁴ Múã marĩ Õpũmena nijĩrã, usenirucujãña. Jĩnemogũda sũcã: Usenirucujãña. ⁵ Múã ãpẽrãrẽ bóaneõ ññarere niipetira masĩarõ. Marĩ Õpũ putuaatiadaro péero dusacú.

⁶ Múãrẽ noo booró wáarere wãcũpatirijãña. Bi-irope tiiyá: Niipetire múãrẽ wáarenorẽ Cõãmacũrẽ wede, cúãrẽ tiápure sãĩñá. Cúãrẽ sãĩrã, usenire ticoya. ⁷ Múã teero tiirí, Cõãmacũ ãñurõ niirecutiri tiigúdaqui. Tee ãñurõ niirecutire múãpũre jeari, múã basiro ññamanijõããdacu. Múã Jesucristomena nijĩrã, tee ãñurõ niirecutiremena ãñurõ wãcũ, ãñurõ yeeripũnacutiadacu.

Ññurére wãcũnũsedutire

⁸ Yáa wedera, múãrẽ ateré wedeyaponogũda. “Niirõrã niiã” jĩrẽre wãcũña. Teero biiri quioníremena ññaré, diamacú niiré, ñañaré maniré,

Cõãmacũ tũsaré, basocá ãñurõ wedesere, ãñuré, usenirĩ tiirére wãcũña.

⁹ Yũũ múãrẽ buegú niiwũ; yũũ bueriguere múã tũowú. Yũũ ãpẽrãména ãñurõ wedeapuriguerere tũowú; yũũ tiiriguere ññawũ. Teero tiirá, yũũ ti-irĩrobirora tiiyá. Múã teero tiirí, Cõãmacũ ãñurõ niirecutirere ticogú múãmena niigũdaqui.

Filipos macãrã Pablora niyeru tiiapurigue

¹⁰ Mecũpũra múã yũũre tiiapuarira niĩawũ sũcã; yũũre wãcũãyiro. Teero tiigú, marĩ Õpũrẽ usenire ticoa. Múã yũũre wãcũrucumiriguere masĩã. Wãcũpacara, deero tii tiiapurere ticocomasĩririra niiwũ. ¹¹ “Apeyenó yũũre dũsaa”, jĩgũ mee tiia. Yũũ cũorénomena usenimasĩã. ¹² Yũũ bóaneõgũ niimasĩã; teero biirĩ cũonetõgũ niimasĩã. Yũũre noo niiré wáari, useniremena niimasĩã. Yariũ, jubóagũ, cũonetõgũ, cũohégũcã niimasĩã. ¹³ Yũũre noo niiré wáari, Jesucristo yũũre tutuare ticogúmena niipetirere nũcãmasĩã. ¹⁴ Yũũ nũcãmasĩpacari, teero yũũ ñañarõ netõrítabe, yũũre tiiapura, ãñurõ tiiríra niiwũ.

¹⁵ Múã Filipos macãrã ateré masĩã: Yũũ múãya dita Macedoniarũ ãñuré quetire wedenũcãritabe, toopú niĩarigũ wáari, múã dícu yũũre tiiapuwũ. ãpẽrã Jesuré padeorí põna macãrã cũã ãñuré quetire ñeeré wapa yũũre apeyenórẽ ticoririra niiwã. ¹⁶ Yũũ Tesalónicarũ niirĩ, teorora tiiwú: Apeyenó yũũ boorére pee ticocorucurira niiwũ. ¹⁷ Yũũ múãrẽ apeyenó ticoré dícuere boogú mee tiia. Múã yũũre tiiapuri, Cõãmacũ múãrẽ ãñunemorõ tiigũdaqui. Teepére ññadũgaa. ¹⁸ Niipetire múã ticocorigue jeatoaa. Teero tiigú, yũũ booré

nemorð cꝛoa. Múã Epafroditomena ticocoriguere ñeewũ. Teero tiiró, yꝝre dꝛsaría. Múã ticocorigue Cõãmacũrẽ ticoré tiiróbiro niiã. Cũ ññacoropure sitiaãñũre busemũðcore tiiróbiro cũũ tꝛsaré niicu. ¹⁹ Cõãmacũ yꝝ Õpũ múãrẽ niipetire dꝛsarére ticogũdaqui. Cũ ññ Jesucristomena pee peti ãñurére cꝛonetõncãqui. ²⁰ Marĩ Pacũ Cõãmacũrẽ “ãñunetõgũ niiĩ” jĩrucujããda. Teerora jĩãda.

Ãñudutiyaponorigue

²¹ Niipetira Cõãmacũrẽ padeorá Jesucristomena niirã ãñuãrõ. Marĩya wedera ãno yꝝmena niirã múãrẽ ãñuduticoya. ²² Niipetira ãno macãrã Cõãmacũrẽ padeorá, romanuã õpũya wiipũ niirãcã bayiró ãñuduticoya.

²³ Marĩ Õpũ Jesucristo múãrẽ ãñuré ticoaro. Nocõrõrã jóaa.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8